

Ruige 2022-editie Waddenrace

Door Gijs van Hesteren

Harlingen – Al 27 jaar nemen Harlinger zeilschippers deel aan de Nationale Waddenrace. Het waaide af en toe hard, vooral in buien. Daar is het november voor. Stroom tegen wind maakte de kruisrakken zwaar en de passage van het Stortemelk werd bemoeilijkt door vanuit IJsland aanrollende zoute hobbels. Dit werd een wedstrijd met de nodige materiaalproblemen. De acht meezeilende schepen kregen te kampen met gescheurde zeilen, trossen in de schroef, scheuren in het zwaard, weerbarstige zwaardlieren en afgeslagen generator. Maar: zonder persoonlijke ongelukken. “Een geweldige race dit keer”, dat was het breed uitgedragen eindoordeel.

Een ruwe dag aan boord van de Boreas. (Foto: Boreas)

Direct om acht uur zaterdagochtend zeilt onder een stijve brief van vier tot zes Beaufort de tjalk Eenvoud tussen de havenhoofden van Harlingen naar buiten. De één na de ander volgen de Pallieter (tjalk), Nicolaas Mulerius (klipper), Alida (keenaak), Willem Jacob (klipper), Boreas (tjalk), Johanna Engelina (tweemastklipper) en Larus (tjalk).

Nog geen uur later bericht Tsjerk Hesling Hoekstra van de Willem Jacob: “Schoothoek van de fok en twee reven van het grootzeil uitgescheurd. We liggen nu ten anker bij de BS13. Eerst koffie met appelgebak en dan slaan we het reservezeil aan. Net de haven uit en dan dit. Gelukkig ligt het oude zeil ook nog aan boord!”

Net als de Willem Jacob zeilen ook de Alida, Pallieter, Boreas en Larus langs de Blauwe Slenk naar het zeegat van Terschelling. De andere drie kiezen voor Oudeschild en Den Oever.

Touw in de schroef

Een uurtje of drie later, bij het binnenlopen van de haven van West-Terschelling, stopt de motor van de Boreas ermee. Samen met zijn vrouwenteam weet schipper Henk Teuben zijn tjalk onder zeil aan te leggen. “Daarna draaiden we het schip met handkracht en zeil om en probeerden we weg te zeilen. Dit mislukte en we kwamen dwars op de dam.”

Gelukkig ligt het bergingsbootje Skua vlakbij afgemeerd, dat sleept het schip naar buiten. De Boreas zet weer zeil.

De Nicolaas Mulerius, hoog aan de wind bij de Afsluitdijk. (Foto: Waddenrace)

Verhitte strijd intussen in de Texelstroom, tussen Johanna Engelina, Eenvoud en Nicolaas Mulerius. Schipper Wieger Kocken van de Eenvoud is het eerst binnen bij Oudeschild – en weer buiten, op weg naar Den Oever.

Niet veel later ligt de Boreas tegen het Vlieland strand. Gaan ze daar de schroef inspecteren? Uit het logboek: “Bij het derde haad twee zwaarden en anker erin. Henk en Jana stonden een half uur in het koude water. Inderdaad, er zat een dikke tros om de schroef. Het duurde best lang om de tros los te snijden.”

Om half twee is de schroef vrij, de Boreas zeilt weer. Het is nogal een berg touw. “De rechtmatige eigenaar mag zich bij Henk melden.”

Meer wind

In de loop van de middag trekt de wind aan. De Larus is net wat later dan de rest uit Harlingen vertrokken. De bemanning heeft het zwaar en na Vlieland en Terschelling kiest schipper Tom Hamer voor de veiligere, maar langere omweg via Slenk en Meep. Hij krijgt de stroom én de wind

tegen in de Westmeep en dat kost hem heel veel tijd. “Bij het kruisen gaat het er zeer heftig aan toe.”

De andere vier van de noordelijke route varen al van het Inschot naar het Oude Vlie, op weg naar de Texelstroom. Remy de Boer van de Pallieter heeft te kampen met een gebroken roerkabel. Hij ligt ruim drie kwartier ten anker voor de reparatie. De Willem Jacob, die nu met het ‘oude’ tuig zeilt: “We steken het derde rif en een rif in fok.”

Een koude klus bij het Vlieland strand. (Foto: Boreas)

Het drietal Eenvoud, Nicolaas Mulerius en Johanna Engelina zeilt dan alweer richting Terschelling-Vlieland. De eerste twee via het Zachtebed en Oude Vlie, de Johanna Engelina via de Omdraai en het Scheurrak. De Eenvoud vaart voorop.

Het ruwe weer en de zware zeegang worden Boreas en Larus te gortig. Ze wenden de steven, terug naar Harlingen. De Boreas: “We zijn omgekeerd. Dikke bui en regen. Voelt niet veilig om door te gaan, met risico dat we daar moeten blijven liggen bij windkracht acht.”

Terwijl Tom Hamer meldt dat de Larus zich direct terugtrekt uit de race, gaat de vrouwenboot zeilend terug naar Harlingen. Daar varen ze reglementair over de eindstreep. De Boreas doet het slimmer: zo klasseren ze zich in de einduitslag, al is dat het door het overslaan van Oudeschild en Den Oever met minder punten.

Vijf schippers

Het wordt al donker. Aan boord van de Johanna Engelina, noordwaarts zeilend op de Vlieree: “We staan in dubio. Gaan we door het Franse Gaatje of boven de Richel naar Vlieland? Met vijf schippers aan boord hakt schipper Laurens Sinaasappel na twee uur discussie de knoop door. We gaan bovenlangs de Richel.”

Of dat een goede beslissing is staat niet vast, want een uur later krijgt de wedstrijdleiding een telefoontje. “Eén van de zwaarden is gebroken. Het kruisen in de Vliesloot was heel ruig. Na het

overstag gaan kwamen we in een golfdal. Het zwaard klapte tegen de romp. Of tegen de zeebodem. Beslag los, hout gescheurd. We gaan de haven van Vlie binnen en zijn uit de wedstrijd.” Remco Visser is dan met de Alida allang in Oudeschild geweest. Meer dan een uur later komt een gelijkkluidend bericht van de Pallieter. De Willem Jacob kruist langs de Afsluitdijk zuidwestwaarts. Is dat wel een goede tactiek? Tsjerk en zijn ploeg moeten nog naar Den Oever én naar Texel.

Met de Eenvoud langs een roerig Schuitengat op weg naar Terschelling. (Foto: Eenvoud)

De race wordt steeds interessanter, al is het intussen aardedonker en behoorlijk winderig. De twee keuzes – met de klok mee of juist ertegenin – lijken voor de twee snelste schepen te leiden tot een fotofinish. De Eenvoud tikte Terschelling aan, de laatste van de vier havens op het lijstje. Datzelfde geldt voor de Alida. Die kan na Den Oever in één streep terug naar Harlingen.

Het is acht uur in de avond. De Nicolaas Mulerius belt het Terschellinger codewoord door. Men blijft naast de vier uren verplichte rust tot morgenochtend zeven uur liggen. De combinatie harde wind, stroomrichting en duisternis maken het niet verantwoord. Daarover zijn de schippers Jan Vriesinga en Jacob de Vries het eens. Een half uur later neemt Remy met de Pallieter vier uren rust in Den Oever.

Om half elf komen de Alida-zeilers juichend als eerste over de finishlijn, na slechts negen minuten gevolgd door de Eenvoud. Na berekening van start- en eindtijd en toevoegen van de verplichte rusttijd wint de Alida met 19 uur en 32 minuten. De Eenvoud? 19 uur 40 minuten...

Daarna is het afstrepen wie er verder over de eindstreep komen. Het is al diep in de zaterdagnacht als de Willem Jacob en de Pallieter zich bij havendienst en wedstrijdleiding melden. De wedstrijdleiding sluit een paar uurtjes de ogen. Zondagmiddag om twaalf voor twee is ook de Nicolaas Mulerius veilig binnen. Wat rest is de prijsuitreiking en het eindfeest.

Dank tot slot aan de sponsors: De Groot Stavoren, Walinga, SRF, Multiship, Bijrinus, C.I.V., Ayay Sailing, Houthandel Posthumus, Hans van Es voor alle vaste, mobiele en meevarende camerabeelden.

De uitslag

Alida, 19 uur, 32 minuten, 14 seconden. Schippers Remco Visser, P.J. Tjoelker.
Eenvoud, 19.40.14. Wieger Kocken, Matthijs Moed.
Pallierter, 21.00.55. Remy de Boer, Jitze de Vries.
Willem Jacob, 23.34.46. Tsjerk Hesling Hoekstra, Hanneke te Niet.
Nicolaas Mulerius, 29.45.26. Jan Vriesinga, Jacob de Vries.
Boreas, 11.39.50. Henk Teuben, Alida Beekhuizen.

Niet geklasseerd:

Johanna Engelina (schade aan het zwaard). Laurens Sinaasappel, Olaf Busser.
Larus (onwillige zwaardlier). Tom Hamer, Vincent de Vrijer.

Extra prijs inschatten zeiltijd en havenvolgorde:

De Eenvoud, een rol touw. De Eenvoud deed de havens aan in de juiste, zelf vooraf vastgestelde volgorde, met een afwijking van 2 uur 19 minuten 38 seconden.

Extra prijs voor beste scheepsjournaal:

De Boreas, een wrijfhout.